

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
bodi. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm ×
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslane ter no-
vice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 288, za pol
leta K 144, za četrt leto
K 72, za mesec K 24.
Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravištvo v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Protičeva politična akcija.

Poznamo politiko gosp. Stojana Protičeva. Njega in dr. Korošca. Po imenu pozna naše delavstvo ta dva moža prav dobro in ve, da sta bila ta dva, ki sta prva pričela v novi državi s sistematično protidelavsko politiko, ki jo danes vlada radikalcev in demokratov po svoje zgolj dalje izvaja — po svojih metodah. Toda dovolj te opazke in pregledno položaj, ki je nastal med sedanjimi vladnimi in pa opozicijskimi strankami zaradi takozvane Protičeve politične akcije proti zvezi radikalcev z demokratizmi!

Stvar izgleda na prvi mah čudna. Todale v tem, da opozicijske meščanske stranke v svojih listih dan na dan poročajo o velikih uspehih akcije g. Stojana Protičeva, o simpatijah, s katerimi sprejema radikalna stranka to akcijo Protičevu, do čim demokratijski listi venomer poročajo o neuspehih Protičevih in o tem, da radikalna stranka Protičevu akcijo obsoja. Resnica seveda bo pa ta, da Protičevu akcijo samoočlasi željni radikalc v resnici sprejemajo z odkrito simpatijo, ker se nadejajo od nje — ne toliko kake revizije ustave ali kaj podobnega, temveč zmage svoje stranke nad svojimi JDS v vseli državi!

Očitno je v vseli takozv. Protičevi akciji, da Protiču ne gre toliko ali pa prav nič zato, da zbliža Srbe, Hrvate in Slovence z revizijo sedanje ustave, temveč predvsem za to, da ojači nadvlado svoje

stranke v državi posluživši se le kot sredstva nezadovoljnih opozicijskih in slovenskih. Vsak, kdor je količkar motril politiko radikalne stranke v tej smeri, je lahko opazil, da gre radikalcem največ za to, da uničijo ali pa vsaj oslabe demokratsko stranko. Stojana Protičeva politična akcija je torej le usoficijski boj radikalne stranke zoper demokrate za nadvlado v državi in nič več. Vse drugo, kar se naveda kot cili te akcije, je v resnici le sredstvo, ne pa bistvo te akcije.

Za delavski razred ima torej Protičeva akcija bore malo pomena, ker bi reakcija vladala ravnotako nemotena dalje, le morda v malo drugačnih oblikah. Socialnejšega režima kot je današnji se delavstvo v resnici prav nič ne nadeja od nobene izmed meščanskih strank. Socialni in demokratski režim v državi si more ustavit le delavstvo s svojo lastno politično močjo, bankokratske kapitalistične stranke ga mu ne bodo ustvarile, na bodisi, da so bele črne ali pa zelene.

Protičeva akcija, če bo uspela, more uspeli le po novih volitvah. Takrat lahko pride tudi do revizije ustave. V tem boju pa se bodo delavski zastopniki znova z vso silo podali na delo za garancijo socialnih, političnih, gospodarskih in kulturnih pravic delavskega ljudstva v ustavi in zakonih.

Trditve, da bi bilo smatrati razpust okrnjenih občinskih zastopov kot kazen za vse občinske zastopnike, ne drži, ker se le-tim pravzaprav s tem ne razveljavijo mandati, (najmanj seveda pa s kakim izrednim ukazom, ali na podlagi specijalnega zakona), marveč se jih samo razpusti in se lahko prav isti zastopniki na novo volijo, kar bo ta ali oni smatral gotovo še za večjo čast in veljavo!

Delavci, obrtniki! Davkoplačevalci osebne dohodnine!

V nedeljo, dne 25. t. m. dopoldne od 7. do 13. ure se bo vršila volitev v cenilno komisijo za osebno dohodnino. Cela ljubljanska okolica voli eno komisijo, obstoječo iz 6 kandidatov in 6 namestnikov. Voliti smejo vsi oni, ki so prejeli plačilni nalog za osebno dohodnino in ki so vpisani v volilni imenik. Vlada imenuje v komisijo 6 mož, ki bodo zastopali interese države.

Volilo se bo ustmeno pri vseh pristojnih davčnih uradih. Priporočamo, da prinese vsak volilec k volitvi svoj plačilni nalog v svrhu legitimacije. Kandidatno listo objavimo jutri.

Delavci, obrtniki! Vi ste pri odmeri osebne dohodnine najbolj pri-

edino pravčno, pametno in demokratsko, pa tudi zakonito je torej, da se vsi okrnjeni občinski svet razpuste, napravijo novi volilni imeniki in nato razpišejo nove volitve! To zahteva ne le naša stranka kot taka marveč vse ljudstvo, pa tudi pristaši vladajočih strank sami! Bojazen strankarjev, ki so zoper nove volitve, ker se boje za svoje strankarske pozicije v občinskih zastopih, naj ne bo merilo za presojo te zadeve!

zadeti! Pred vojno niste plačevali osebne dohodnine, sedaj jo tirajo od Vas, ker Vam zaračunajo dohodnino od Vaše cele mezde (t. i. vstevši draginjske doklade). Državni uradniki, ki dobivajo pokojnino v slučaju onemoglosti ali starosti, ne plačujejo dohodnine. Vi delavci in obrtniki, ki ne uživate starostnega zavarovanja ali pokojnine. Vi pa morate plačati dohodnino. Ali ni to očitna krivica?

Delavci in obrtniki, če hočete, da se popravi ta krivica, pojdite vsi v nedeljo, dne 25. t. m. na volišče in oddajte svoje glasove za našo kandidatno listo, ki jo objavimo jutri. Slova naj vlada med proletariatom! Vsi smo tu ogroženi, sami si moramo pomagati!

Politične vesti.

+ Celjski župan brez sigurne večine! Dne 20. septembra se je vršila seja občinskega sveta v Celju. Prva točka dnevnega reda je bila volitev mestnega šolskega sveta. Ze spčetka je bilo opaziti, da so vse stranke, ki so zastopane v občinskem svetu v opoziciji proti večinski stranki JDS. Podžupan Zabkar (NSS) je predlagal volitev petih solških svetovalcev po aklamaciji. Občinski svetovalec Prekoršek je predlagal, da se naj voli po listkih in bi se naj upoštevali proporc in sicer 2 od JDS, 2 od JSDS in 1 od NSS. Odbornikom JSDS je bila situacija čisto jasna in niso uvideli vzroka posredovanja ne na eno in ne na drugo stran. Zasigurana sta jim bila dva mandata od ene kakor od druge strani in jasno jim je bilo tudi, koliko imajo pričakovati od ene kakor od druge meščanske stranke in zaradi tega tudi niso dali nobene izjave pri tem početju meščanskih strank. Seja se je dvakrat prekinila za pet minut. Med tem časom se je JDS po-

svetovala o nastali situaciji. Po zopetni otvoritvi se je občinski svetnik dr. Božič še enkrat zahteval proporcionalno razdelitev mandatov, sicer da bodo demokrati izvajali konsekvence. Ker se tudi radi te grožnje situacija ni spremenila, je 11 občinskih odbornikov od JDS demonstrativno zapustilo dvorano. Ker je ostalih 21 odbornikov zahtevalo, da se naj volitev izvrši, se je odstranil tudi župan, ker se je zbal, da bi bila dve tretjina večina navzočih mogoča. Potem se je volitev izvršila pod predsedstvom podžupana. Z 20 glasovi so bili izvoljeni ss. Koren Leskošek od JSDS, Gobec, Modic od NSS in Ogrizek od SLS. Nato je prišel župan nazaj in prevzel predsedstvo in občinsko sejo zaključil. Kakor se je izvedelo grozijo demokraci, da bodo vztrajali pri svoji zahtevi še nadalje in da bodo vsako delovanje občinskega odbora onemogočili, dokler ne bodo nasprotna stranke priznale tudi njim dva mandata.

+ Načelstvo Socijalističke Radničke partije Jugoslavije v Beogradu

je imenovalo za svojega tajnika sodruga Dragiša Lapičevića. Nadalje je načelstvo imenovalo v uredništvo belgrajskih Socijalističkih radničkih novih naslednje sodruge: Dragiša Lapičevića, Savo Muzikravića, Jovo Jakšića in Aleksandra Nikolića. Glavni urednik je sodrug Dragiša Lapičević.

+ Redni stiki med Nemčijo in sovjetsko Rusijo. V Moskvo je kot zastopnik nemške države prišel poslanik Fiedlerfeld ter izročil sovjetski vladni poverljiva pisma. Pri sprejemu od Kalnina, predsednika vse ruskega centralnega izvrševalnega odbora je Fiedlerfeld izjavil zadovoljstvo oficijelne Nemčije nad tem, da so stiki med Rusijo zopet v polnem obsegu vzpostavljeni. Obe državi se bosta predvsem gospodarsko med seboj podpirali.

+ Ali bo vojna med Rusijo in Poljsko? Brzojavka iz Berlina poroča, da je poljska vlada poslala sovjetski ultimatum, v katerem je od nje zahtevala, naj se držji nekih točk v rusko-poljskem mirovnem dogovoru, sklopljenem v Rigi, ki dosedaj še niso bile izvršene. V slučaju, da bi Rusija do oktobra teh točk ne izpolnila, prepušča poljska vlada nji polno odgovornost za posledice. — To bi bil potemtakem tisti ultimatum, q katerem smo včeraj govorili, da ga je francoska vlada priporočala Poljski. Pri pravila se morda ena najsmotnejših vojn v človeški zgodovini in proletariat bo moral ostro paziti!

+ Militarizem v raznih državah. Francoska armada šteje 809.652 aktivnih mož, poljska 600.000, češkoslovaška 147.000, angleška 200.000, belgijska 105.000, grška 250 tisoč, italijanska 300 tisoč, naša nad 200 tisoč, nemška 100 tisoč, avstrijska 30 tisoč, bolgarska 35 tisoč. To krasno statistiko bi morali pokazati vsem onim delavcem, ki niso v naših vrstah in ki jim že tri leta pridružujemo o uspehih »mirovnih« pogodb v Versailles in drugod!

+ Bivši portugalski ministrski predsednik Dato je bil radi raznih delkov obsojen na enoletno ječo.

Vabimo

na
javen ljudski shod,
ki ga priredi jugoslovanska socialdemokratska stranka v Zagorju dne 25. septembra t. l. ob 3. uri popoldan v »Kinodvorani«.

Dnevni red:

Rimski klerikalizem in sedanjipolitični položaj.

Vabimo na zborovanje vse sodruge in sodružice kakor tudi vse protiklerikalno prebivalstvo, da pokažemo, da v Zagorju ni prostora za demagogičen rimski klerikalizem.

Sklicatelj,

Dr. Démetér Bleiweis-Tišteniški: O zdravstvenih nalogah socialnega zavarovanja.

(Referat na zborovanju blagajničnih zdravnikov Slovenije ob priliki III. jugoslov. lekarskega skupa v Ljubljani.)

(Konec.)

V Ljubljani, kjer se je Okrajna bolniška blagajna ljubljanska pred kratkim preselila v lastno hišo, že razpolagamo z ambulatorijem, ki ima za enkrat tri ordinacijske sobe in veliko čakalnico. Upam pa, da bo mogoče ta ambulatorij še dalje izpopolniti. V Mariboru se že delajo načrti za prezidavo blagajniške hiše, da se ustanovi sličen ambulatorij kakor v Ljubljani. Kot nadaljni mesti, ki prideta za ambulatorij v pošte, navajam Celje in Ptuj.

Da zadosti nalogi, ki jo čaka glede izpopolnitve blagajnične službe, je bolniška blagajna za Slovenijo že dosegla storila nekaj važnih sklepov. Tako je razpisala tri štipendije za kirurško-specialiste, ki se naj dodelijo ambulatorijem v Ljubljani, Mariboru in Celju. Štipendije so prav-

tako dotirane kakor državne štipendije zdravnikov v inozemstvu. Interesenti naj bi se po dveletni splošni bolnišnični praksi kot skundariji (kajti vsak blagajnični zdravnik mora biti dobro izvežban v celokupni medicini) skozi dve leti posvetili kirurgiji na kaki tu-ali inozemski kliniki, tako da dobe pravico do naslova specialist. Gledalo se bo na to, da se bodo po možnosti večbali posebno v mali kirurgiji, torej na kliničnih ambulatorijih. Po dovršenih strokovnih študijah se bodo ti kirurgi kakor rečeno nastavili na blagajničnih ambulatorijih v Ljubljani, Mariboru in Celju, kjer bodo pa tudi lahko izvrševali privatno prakso kot kirurško-specialisti, kajti blagajni je le na tem ležeče, da so ti specialisti v svoji stroki dobro zaposleni in da se tako vedno dalje izpopolnjujejo. Razven tega je blagajna sklenila, razpisati štipendijo za diagnostika, ki bi prevzel vodstvo blagajničnega diagnostičnega laboratorija v Ljubljani. S tem tudi le izpopolnimo naše preventivno delovanje, kajti treba je eksaktne diagnostike, če hočemo ogrožene slušne čim prej izpoznati in zajeti. Raznih mnogo časa zahtevajočih

bakterioloških, kemijskih in seroloških preiskav, ki so za presojo posameznega slučaja tako važne, pa blagajnični zdravniki nikakor ne morejo delati v ordinaciji, kjer se zbira in hitro vrsti tako mnogo ljudi. Diagnostični laboratorij v Ljubljani bo služil tudi daljši okolici, treba je le, da dobe blagajnični zdravniki potrebne posode in omote za vpošiljanje diagnostičnega in infekciološkega materiala. Štajerska, posebno okolica Maribora, bo pa — saj v nujnih slučajih — za enkrat še navezana na bakteriološki laboratorij, ki se v kratkem ustanovi na splošni bolnišnici v Mariboru, štipendija diagnostika je prav tako dotirana kakor državne štipendije v inozemstvu, zahteva se pa, da se dotični zdravnik po dveletni splošni bolnišnični praksi skozi 2—3 leta vežba v bakteriologiji, serologiji, histologiji in v običajnih kemijskih kliničnih raziskavah.

Ker imamo še vedno okoliše z izdatnim številom zavarovancev, v katerih pa ni zdravnika ter okoliše, v katerih en zdravnik ne zadostuje, je blagajna dalje razpisala tri štipendije za medicince, ki bi se morali po dovršeni dveletni bolnišnični

izobrazbi posvetiti blagajnični službi. Te štipendije se podelijo šele po dovršenem I. rigorozu, znašajo 10 tisoč kron letno. Se v IX. semestru zvišajo na 15.000 K in po doktoratu na 20.000 K na leto. Uživa jih pa zdravnik lahko, dokler ne dobi službe kot sekundarij. Razven tega se štipendistom poplačajo upisnina za predpisane kolegijske ure, vse izpitne in promocijske taksa. Ti štipendisti se morajo z reverzom zavezati, da bodo po dokončani bolnišnični izobrazbi blagajni skozi 6 let let na razpolago, ki jih lahko uporabljajo, kjerkoli je potreba po blagajniških zdravnikih, torej na deželi ali pa tudi v blagajniških ambulatorijih.

Omenil sem v svojem referatu le bolniško zavarovanje, ker nas to tu pred vsem zanima. Jasno je pa, da bo treba preurediti in izpopolniti tudi zavarovanje proti nezgodam. Ustanoviti bo treba ortopedske bolnišnice, oduosno zavode za celokupno ortopedsko kirurgijo in mehanoterapijo, kjer se bo skušalo poškodovanim delavcem vrniti njih delazmožnost. Kajti naša skrb mora biti, da ohranimo človeško delavnost in pridobitnost, torej živi kapital. Nezgodne rente so le izhod za

silu, kjer pomoč ni več mogoča in mi vsi vemo, kako demoralizujoče vplivajo posebno rente pri nižjih odstotkih delanezmogočnosti.

S tem sem prišel h koncu svojega referata. Čakajo nas nove naloge, ki jih morejo nosilci socialnega zavarovanja le rešiti s sodelovanjem zdravnikov. Kakor ste iz mojega poročila lahko razvideli, se razmere na deželi, posebno v agrikulturnih okrajih, ne bodo dosti izpremenile, bistveno pa jih bo treba preurediti v mestih in industrijskih okoliših, kjer bo sčasoma tudi treba nastavit socialne zdravnike, da bodo vodili preventivno delo. Uredbo o osiguranju radnika, ki stopi s 1. julijem 1922 v veljavo, bo dala priliko, da se gmotno stanje blagajničnih zdravnikov na novo uredi in izboljša. In tako ne dvomim, da bodo ti ki najbolje poznajo veliki pome socialnega zavarovanja za ohranitev in izboljšanje ljudskega zdravja drage volje in smotreno sodelovali pri naših bodočih nalogah. Hvaležni pa Vam bom, če se v specialni debati, ki se bo — kakor upam — razvila, pojavilo novi vidiki in nasveti ter vzpodbude, kako bi se to delo čim uspešneje razvilo.

Brzjavlj.

DELO ZAKONODAJNEGA ODBORA.

LDU, Belgrad, 22. sept. Na današnji seji zakonodajnega odbora je bilo izvoljeno novo predsedništvo. Izmed izročenih 17 glasovnic je bilo pet praznih. Za predsednika je bil izvoljen Miša Trifković, za podpredsednika dr. Svetislav Popović in Osman Vilović, za tajnika pa dr. Pavlo Curović. Ker ni bil predsednik prisoten, je prevzel predsedstvo dr. Popović. Nato se je prešlo v razpravo o poročilu prve sekcije, v katerem se izpreminja in dopolnjuje navedba o splošni carinski tarifi. Pred prehodom na razpravo, je protestiral član odbora, poslanec Gjonović, da se ta navedba sploh štavi v razpravo, ker je bila dva dneva prepozno predložena zakonodajnemu odboru. Ustava določa, da morajo ministristva po sprejemu ustave v roku meseca dni predložiti odboru vse navedbe. Zatem je bil odrejen odmor ter izvoljen odbor ad hoc, da poroča o tem vprašanju. Po odmoru je v imenu večine poročal posl. dr. Kurbogović, da je bila omenjena navedba ekspedirana 25. julija ministristvu za konstituantu, da jo predloži zakonodajnemu odboru, torej pred določenim rokom, ki je potekel z 29. julijem. Predlagal je, naj se navedba sprejme v razpravo kakor da je bila pravočasno predložena. Posl. Gjonović in dr. Dulibić sta protestirala proti temu tolmačenju ter trdila, da pomenja beseda »provesti«, da mora zakonodajni osek prejeti navedbo v roku meseca dni. Posl. Kurbogović, Rajković in Korut so dokazovali, da pomenja ta beseda, da se morajo navedbe v tem roku poslati zakonodajnemu odboru. V razpravi so vsi govorniki naglašali, da je treba obsoditi nazore in poslovanje ministristev. V tem slučaju pada odgovornost na ministristvo za konstituantu, ki se je ponudilo vsem ministristvom, naj mu pošljejo navedbo, da jih dostavi zakonodajnemu odboru. Pri glasovanju se je sprejel predlog večine odbora. Na koncu se je razpravljalo o navedbi glede uvoznih carinskih tarif ter so bile predložene izpremembe sprejete. Prihodnja seja bo jutri ob pol 10.

AMNESTIJA.

LDU, Zagreb, 21. sept. »Jutarnji List« poroča iz Belgrada, da se je sedaj v vladnih krogih zopet začelo govoriti o obsežni amnestiji političnih zločincev, ki se bo izdala povodom kronanja Nj. Vel. kralja Aleksandra.

DEMOKRATI ZBORUJEJO.

LDU, Belgrad, 21. sept. Glavni odbor demokratske stranke je imel včeraj sejo, na kateri je Ljuba Davidović referiral o svojem razgovoru z ministrskim predsednikom Pašićem. Gospod Davidović je izrazil svoje popolno zadovoljstvo nad od-

govorom ministrskega predsednika. Odbor se je nato zopet izrazil za D'Hontov volilni sistem, nakar se je pričela dolga debata o vzrokih padca dinarja. Sprejetih je bilo nekaj sklepov za zvišanje valute, ki se predlože vladi. Finančnemu ministru dr. Kumanudiju je bilo izročeno popolno zaupanje. Na koncu se je govorilo tudi o raznih državnih nabavah, pri katerih je bila država oškodovana za večje vsote. Sklenilo se je uvesti preiskavo, da se dožene krivci.

ŽELEzničarska STAVKA V AVSTRIJI KONČANA.

LDU Dunaj, 22. sept. Med vlado in železniškimi nameščenci so pogajanja končana. Vse sporne točke so poravnane. Vsi železniški nameščenci so davni prišli v službo.

DEMONSTRACIJE NA DUNAJU.

LDU Dunaj, 22. sept. Danes opoldne okrog trinaestih so bile velike demonstracije pred borznim poslopijem. Povečini so demonstrirali bivši vojniki, ki so bili na fronti. Polzkušali so vdreti v borzo, toda policija je to preprečila. Aretranih je bilo 40 oseb. Okrog štirinajstih je bil mir vzpostavljen.

ULTIMAT MADŽARSKI.

LDU Rim, 22. sept. Ultimativna nota ententnih velesil je dospela v Budimpešto. Vstali v Zapadni Ogrski so sklenili braniti položaj do zadnjega. Madžarska vlada smatra položaj za zelo resen. Italijansko časopisje izraža upanje, da bo madžarska vlada preprečila nadaljnje komplikacije.

ŽRTVE EKSPLOZIJE.

LDU Berlin, 22. sept. Kakor poroča »Vorwärts«, znaša število mrtvih v Ludwigshafnu 320.

RUSIJA ZA MIR.

LDU Moskva, 21. sept. Trockij je imel v moskovskem sovetu govor, v katerem je izjavljal med drugim: Dne 3. sept. je zapovedala francoska vlada Poljski, naj nam stavi ultimatum. Pri tem je Francoska računala na to, da Rusiji položaj ne dopušča, da bi ultimatum zavrnila. Za nasproten primer je obljubila Francija Poljski in Rumuniji popolno pomoč v boju proti Rusiji. Poljska vlada dolgo časa ni vedela, kaj naj stori, končno pa nam je včeraj poslala ultimatum 5. oktobra. Dotlej bodo sovjetski diplomatje napravili vse, da prodre mirovna ideja ne samo med poljskim prebivalstvom, ampak tudi med poljsko buržuazijo. Trockij je končal svoj govor z besedami: »Pripravljeni smo začeti pogajanja in kličemo poljskemu ljudstvu: Če se poljski buržuaziji ne posreči spraviti pustoševce k pameti, tedaj je naloga poljskih delavcev in kmetov, da pozovejo poljsko buržuazijo, da napravi kakor je prav.« — Nato je sprejel moskovski sovet nastopno resolucijo: Po zaslišanju poročila tovariša Trockega o mednarodnem položaju izjavlja moskovski sovet, da so pripravljeni ruski delavci skleniti in obdržati mir z vsemi državami, da ne pride v nevarnost uspeh njihovega dela za pobijanje gladi. Ruski proletarijat bo napel vse svoje moči, da ohrani mir.

Dnevna kronika.

Delavci! Šahisti! Delavska izobraževalna zveza »Svoboda« namerava v svoem okrilju po vseh podružnicah ustanoviti šahovsko podzvezo. Ljubljanski člani, ki se za to krasno igro zanimajo, naj danes zvečer ob 8. pridejo v centralno pisarno Aleksandrova cesta 5., da se pogovorimo in napravimo načrt za

nadaljnje delo. Druge podružnice opozarjamo že sedaj na to, naj skušajo v svojem okvirju pripraviti vse potrebno, da bomo pozneje lažje zedinili posamezne klube v enotno zvezo. Inicijatorji.

Volitev v cenilno komisijo. V nedeljo, dne 25. septembra 1921 se vrši v uradnih prostorih davčne administracije, Breg št. 6

od 7. do 17. ure volitev šestih članov in šestih namestnikov v cenilno komisijo za mesto Ljubljano. Volilci z začetno črko A do K volijo v I. nadstropju, soba št. 2; L do R v II. nadstropju, soba št. 3; S do Z v II. nadstropju, soba št. 5.

Disciplinarna preiskava proti g. dr. Pirkmaierju. Predsedstvo pokrajinske uprave objavlja, da je pokrajinska uprava spričo očitkov, naperjenih v dnevniku »Jugoslavija« proti vodji okrajnega glavarstva v Ptuj, vladnemu tajniku dr. Otonu Pirkmaierju, odredilo poizvedbe. Kadar bodo zaključene, bo odločila o korakih, ki naj se ukrenejo zoper imenovanega uradnika, ako bi bil kriv, odnosno zoper njegove obdolževalce, če bi bil nedolžen. Dosedanje poizvedbe niso dale konkretnega povoda za katerikoli bodi disciplinarno odredbo.

Nov pravilnik za izdajanje potnih listov. Ministrstvo notranjih zadev bo izdalo v najkrajšem času nov pravilnik za izdajanje potnih listov za inozemstvo.

Prebivalstvo Črne gore. Na podlagi zadnjega ljudskega štetja v februarju t. l. šteje Črna gora 175.000 prebivalcev, do čim jih je imela 1910. leta 240.000!

Tuberkulozna liga se ustanovi v najkrajšem času v Mariboru.

Invalidska organizacija. V Beogradu se je pred kratkim ustanovila enotna invalidska organizacija za celo našo državo. Na zborovanju so bili tudi zastopniki invalidskih organizacij iz Slovenije in Hrvatske. Sestavila so se enotna pravila.

Zdravstveni osek za Slovenijo in Istro v Ljubljani razpisuje službo okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Sevnica. Interesente se opozarja na razpis v Ur. listu.

Otvoritev telefonske centrale v Cerkljah. Pri poštenu in brzojavnem uradu v Cerkljah se je dne 12. septembra 1921. otvorila telefonska centrala z javno govornico za krajevni in medkrajevni promet.

Pri Mestni hranilnici Ljubljanski je bilo dosedaj podpisane 7% državnega posojila 5.392.000 K. Subskripcija posojila je postala zadnje dni zelo živahna. Subskripcijska doba traja do 30. t. m.

Porcelanski delavci v Ljubljani se najskrajše zahvaljujejo za nam nabrane podpore za časa stavke. Sprejeli smo od Okr. strokovne komisije v Celju podporo, katero so nabrali: Zlatarji v Celju 357 K, oblačilna stroka v Celju 86 K, peki v Celju 166 K, kovinarji tovarne Čanal v Celju 92 kron 20 vin., kovinarji tovarne Westen v Celju 463 K, mlinarji v Celju 92 K, rudarji v Trbovljah 274 K, rudarji Sonenberg v Ljubljani 93.20 K, porcelanski delavci in dr. znašek 142 K. — Ljubljane dne 19. sept. 1921. — Odbor.

Uradni list št. 14 prinaša uredbo o organizaciji gozdarske stroke v državi. Izgubljen se je žepni koledar v katerem je bila prosta vožnja karta, nekaj pisem, plačilni listki in računi. Ker najditelju itak to nič ne koristi, se prosi, da najdeno prinese proti dobri nagradi v upravništvo Napreja.

Pozverinjen oče. V bosanskem selu Kločeviku je neki Milan Klačar v preplru z nožem zaklal svojega sina.

Iz stranke.

Diskusijski večer bo danes ob 20. uri v mali dvorani Mestnega doma.

Iz strok. organizacije.

Zaupniški Sestanek krojaških pomočnikov se bo vršil v ponedeljek, dne 26. t. m. točno ob 7. uri zvečer v Šelenburgovi ulici 6. II. nadstropje. Dolžnost vseh zaupnikov je, da se sestanka sigurno udeležijo! Dnevni red zelo važen. — Tajnik.

Krojaški pomočniki v Mariboru in Celju so stali spomenico na gg. delodajalce po povišanju plače. Razumljivo, da ti trpinji v teh neznosnih razmerah niti živeti ne morejo, vemo pa tudi to, da se bodo našli lju-

dje, ki bodo zavrili na evs glas: »Že zopet so krojaški pomočniki, ki delajo draginjo!« K stvari se bomo v drugi številki lista še povrnili, toda na pričakujemo od gg. delodajalcev, da bodo sami uvideli položaj njihovega delavstva in mu pripoznali vsaj ta kosček kruha, ki mu po vsej pravici gre!

Šport.

Izjava. Podpisani odborniki Ljubljanskega nogometnega podsaveza izjavljamo s tem, da smo na 11. seji upravnega odbora ki se je vršila dne 21. septembra t. l. podali svoje ostavke vsled tega, ker ne moremo prevzeti odgovornosti za sklepe L. N. P., kateri temeljijo na neobjektivnosti in nekorektnem postopanju napram posameznim klubom. Obenem odločno zahtevamo, da se skliče izredni občni zbor, katerega naloga mora biti, odstraniti te nezdružive in našemu sportu skrajno škodljive razmere v instituciji, katere naloga bi morala biti vsestransko podpirati razvoj našega sporta na sploh in ne uničevati istega potom oškodovanja posameznih klubov, in ker se nečemo izpostavljati še nadalje osebnim insultom. Za vsa nadaljina pojasnila smo J. N. S. in občnemu zboru L. N. P. vedno na razpolago. — Bašin Alojzij, odbornik, Slamič Lavoslav, I. tajnik, Kralj Ivan, odbornik.

Obveznice drž. investicijskega posojila 1921 se obrestujejo s 7%.

Gospodarstvo.

Najhujše zlo današnje dobe je kupčenje denarja v rokah kapitalistično organiziranih družb. Take družbe se z ogromno silo kapitala polaste neomajne oblasti, zastirajo javno mnenje in spravljajo v svojo odvisnost proizvajalce in pridobitvene institucije, s katerimi potem izkoriščajo družbo, predvsem malega človeka: delavca, uradnika, malega obrtnika, malega kmeta i. t. d. — Da se temu odopore, je storila država, dobro se zavedajo svojih dolžnosti in pravici, smel korak in razpisala

7% investicijsko državno posojilo.

Kakor pove že beseda sama, je posojilo namenjeno v investicije, to je uporabi se za napravo in zgradbo oziroma popravilo komunikacijskih ali obsevalnih sredstev, zlasti železniških prog, pristanišč, cest, prekopov, mostov itd. Posojilo se bo obratovalo po 7 odstotkov, to je tako ugodna obrestna mera, kakršne drugače nismo navajeni, ker nam je ne nudi nobena banka in nobena hranilnica. Razen obresti, ki se vam stekajo v toliko meri, obveznica državnega posojila ni mrtvega papirja. Zakaj uporabljate ga lahko za najrazličnejše namere, n. pr. za kavcije, funde, ustanove, depozite pri javnih blagajnah in pri privatnih podjetjih. Obveznice so ravnopravne z ostalimi državnimi obveznicami in uživajo pupilarno varnost. Obveznice se morejo po zelo ugodnih pogojih lombardirati pri Narodni banki Srbije, Hrvatov in Slovencev. Obveznice in kuponi tega posojila so prosti občinskih dolič, kakor tudi vseh taks in pristojbin v državi. Podrobnejši pogoji so razvidni iz prospekta, s katerim se razpisuje omejeno državno posojilo. Podpisovanje posojila traja le do konca meseca septembra, na kar se občinstvo opozarja. Končno omenjamo tudi, da so zneski, katere moremo podpisovati, tako majhni, n. pr. 100, 500, 1000 dinarjev, dajih lahko zmore tudi človek, ki ima manjše prihranke. Kdor hoče tedaj sam sebi dobro, bo podpisal 7 odstotno državno investicijsko posojilo! — Ldu.

Tudi vzrok današnjih gospodarskih kriz. Praški »Cas« piše z ozirom na ogromne primanjkljaje češkoslovaških državnih železnic, da je železniška uprava zaposlila 30.000 uradnikov več, kot bi bilo potrebno. Z odpustom teh uradnikov bi se deficit za

polovico zmanjšal. — Tukaj imamo značilen primer, kako neprijetne posledice lahko ima za splošno mrzlični beg človeštva od ročnega dela. Velja tudi za nas, kjer je menda uradniška uslužbeništa tudi veliko preveč. Dobra večina ljudi še danes nekako prezirajoče gleda na vrčnega delavca, češ »učenejši« stani so vendarle »linejši« in obenem tudi ne tako — težavni. Ne pomislite pa ta večina, predvsem tisti preveč uradništva, na tele tri najvažnejše točke: 1. da nosi breme prevelikega števila direktno neproduktivnih slojev država na svojih plečih, to je ljudstvo, ki tvori državo. Ker v primeru češkoslovaških železnic bodo v pr. stotilijonske deficite poravnali z davki iz ljudskega žepa; 2. da tvori skoro vsak novi uradniški nameščenec enega člana več v družbi gmotno slabostjočega drsčevnega proletariata; 3. da škoduje ravno preveliko število uradništva ponajveč gmotnemu stanju celokupnega uradniškega sloja. O tem pa, da je tudi ročni delavec lahko zelo inteligenten in fin človek, če le hoče, niti ne govorimo.

Po svetu.

Tirolski Nemci niso letošnji zajci. Ko so fašisti hoteli neko bocensko pekovo prisiliti, da jim prodaja kruh po polovični ceni, se je spravil ves Bocen pokoncu in pognal vso narodnjaško druhal dobro pokunkano v beg. Policija je hotela miriti, a je dobila svoj del. Potem se ji je zdelo pametnejše, da napravi z domačim prebivalstvom skupno stvar in pomaga pri zasledovanju junaških trikolorovcev.

Jauresjev morilec Raoul Villain je te dni polzkušal izvršiti samomor, ker mu oče, ki je predsednik civilnega sodišča v Reimsu, ni hotel dovoliti, da se oženi z nekim dekletom. Pripominjamo, da je morilec še vedno na svobodi, dasi so mu dokazali še druga zločinstva. Pa ni čudo za takega patriota, če ima tako zlahtno in država tako vlado!

Nova epidemična bolezen. V Holdrocku na Angleškem je neka rodbina umrla na neznani bolezni. V istem času so v Holdrocku našli mnogo podganskih mrhovin, pri katerih so ugotovili, da so umrle za epidemijo, ki je bila doslej neznana, katere bacili pa so istovetni z bacili, ki so jih našli v telesih mrtve rodbine. Sumijo, da gre za epidemijo, ki lo razširjajo podgane.

Velika rudniška nesreča. V nekem rudniku na Cairnisu na Angleškem je zemlja radi eksplozije podzemeljskih plinov zasula 70 rudarjev. Vsi so mrtvi.

Zveza narodov in esperanto. Konferenca zveze narodov je sklenila na predlog 13 držav, da se na dnevni red bodoče seje stavi vprašanje esperanta v šolah.

Svobodno tiskarstvo in knjigotštvo v sovjetski Rusiji. Kakor poročajo češki listi, je sovjetska vlada dovolila svobodni obrat tiskaren in knjigaren.

Društvene vesti.

Občni zbor pevskega zbora Glasbene Matice se vrši v soboto dne 1. oktobra 1921 v pevski dvorani »Glasbene Matice« ob 8. uri zvečer. Dnevni red: 1. Nagovornje predsednika, 2. Poročilo tajnika, 3. Poročilo blagajnika, 4. Poročilo revizorjev, 5. Novi poslovnik pevskega zbora, 6. Volitev odbora, 7. Slučajnosti. Občni zbor je vsled jubilejnega leta Glasbene Matice in njene zbora zelo važen, zato je dolžnost vseh članov in članic, da se ga v največjem številu udeležijo. — Odbor.

Išče se slaščičarski pomočnik.

Naslov pove upravništvo »Napreja«.

Inženerji,
stavbeni tehniki in risarji se iščejo.
Ponudbe z navedbo plačilnih zahtevkov na
Stavbena družba d. d. Ljubljana, Levstikova ulica 19.

Tovarna Barva vsakovrstno --
JOS. REICH ----- blago.
Kemično čisti obleko.
Ljubljana, Poljanski nasip 4. Svetlolika
Podružnica: Šelenburgova ul. 3.
Podružnice:
Maribor Novomesto Kočevje
Gospiska ul. 38. Glavni trg št. 39.

Zidarji
se sprejmejo takoj
Ing. Dr. Miroslav Kasal,
stavbeno podjetje in tehnična pisarna
v Ljubljani, Gradišče 13.

Konsum. društvo rudarjev v Hrastniku
vpisana zadruga z omejenim poročtvom
sprejema hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4%.
Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 576 članov ter sledeče društvene sklade:
Rezervni delež K 120.201.82. **Društveni delež K 17.103.71.**
Blagovni promet za l. 1919/20 je znašal K 2.963.098.48. Delež znaša K 100.—.
Član postane lahko vsak.

PONUJITE
vse neuporabne **ZLATE**
PREDMETE, verižice,
prstane, obeske, zapestnice,
uhane itd., kateri predmeti
Vam leže doma, ki jih ne
nosite, tvrdki
F. Čuden, trgovina ur, zlat-
nine in srebrnine
Ljubljana, Prešernova ulica št. 1.